

Spis treści

Autorzy	V
Przedmowa	IX
Część I. Zagadnienia ogólne i szczegółowe opieki nad pacjentami w starszym wieku	
Rozdział 1	
Wprowadzenie w zagadnienia starzenia się organizmu	3
1.1. Biologiczne aspekty starzenia się organizmu człowieka	3
<i>Kornelia Kędziora-Kornatowska</i>	
1.2. Mechanizmy starzenia się człowieka	9
<i>Kornelia Kędziora-Kornatowska</i>	
1.3. Psychologiczne aspekty funkcjonowania osób starszych	13
<i>Anna Polak, Katarzyna Porzych</i>	
Rozdział 2	
Profilaktyka przedwczesnego starzenia	21
<i>Hanna Kachaniuk, Wiesław Fidecki, Irena Wrońska</i>	
Pojęcie profilaktyki w odniesieniu do starości i starzenia	21
Działania opóźniające starzenie – podstawowe priorytety profilaktyki w okresie późnej dorosłości	22
Miejsce i zadania pielęgniarstwa w profilaktyce przedwczesnego starzenia ...	25
Rozdział 3	
Funkcjonowanie psychospołeczne osób starszych	28
3.1. Funkcjonowanie psychospołeczne osób w okresie późnej dorosłości ...	28
<i>Roman Ossowski</i>	
3.2. Postawy osób w wieku podeszłym wobec własnej starości	36
<i>Anna Polak, Jadwiga Motyl</i>	

- 3.3. Ageizm – źródła i przejawy we współczesnym świecie oraz metody przeciwdziałania 42
Magdalena Grabowska
- 3.4. Aktywizacja osób w starszym wieku w aspekcie działalności Uniwersytetów Trzeciego Wiek oraz innych instytucji i organizacji pozarządowych 49
Krystyna Kurowska

Rozdział 4

Formy opieki nad osobami w starszym wieku 57

- 4.1. Organizacja opieki instytucjonalnej nad osobami w podeszłym wieku w Polsce i na świecie 58
Alicja Marzec
- 4.2. Rola podstawowej opieki zdrowotnej w opiece nad osobami w starszym wieku 68
Alicja Marzec
- 4.3. Rola pielęgniarstwa rodzinnego w opiece nad osobami starszymi 72
Halina Doroszkiewicz

Rozdział 5

Wielochorobowość wieku podeszłego

w aspekcie opieki pielęgniarstwiej 79

- Kornelia Kędziora-Kornatowska*
- Wprowadzenie 80
- Problem wielochorobowości oraz specyfika przebiegu schorzeń u pacjentów w starszym wieku 81

Rozdział 6

Kompleksowa ocena geriatryczna 89

- Barbara Bień, Z. Beata Wojszel*
- Kompleksowa ocena geriatryczna jako standard w ocenie ludzi starych. 90
- Zespołowe podejście geriatryczne 90
- Cele KOG 91
- Struktura i stadia procesu KOG 92
- Podsumowanie 95

Rozdział 7

Wielkie problemy geriatryczne – rola zespołu terapeutycznego w opiece nad pacjentem. 97

Z. Beata Wojszel, Barbara Bień

Wprowadzenie.	98
Zaburzenia funkcji zwieraczy.	98
Upadki	103
Zespoły otępienne i depresje wieku podeszłego.	106
Zespoły splątania.	110
Geriatryczny zespół jatrogenny	111

Rozdział 8

Udział pielęgniarki w farmakoterapii osób w podeszłym wieku. 115

Elżbieta Krajewska-Kułak, Marek Szczepański

Wprowadzenie.	116
Ogólne zasady przygotowania, podawania i przechowywania leków obowiązujące pielęgniarkę.	116
Ogólne niebezpieczeństwa związane z podawaniem leków.	119
Przyczyny niepowodzeń leczenia u osób w podeszłym wieku	120
Podstawowe zasady stosowania leków w wieku podeszłym.	122
Podawanie leków w warunkach domowych	123

Rozdział 9

Specyfika procesu pielęgnowania chorego w starszym wieku w aspekcie rozpoznawania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjno-opiekuńczych. 125

Marta Muszalik, Kornelia Kędziora-Kornatowska

Dokumentowanie procesu pielęgnowania chorego w starszym wieku.	129
Dokumentacja procesu pielęgnowania	130

Rozdział 10

Ogólne aspekty pielęgnacji osób w starszym wieku 143

10.1. Pielęgnacja skóry osób w podeszłym wieku oraz profilaktyka odleżyn	144
--	-----

Monika Biercewicz

- 10.2. Postępowanie pielęgnacyjne wobec chorego z upośledzeniem słuchu i wzroku 151
Monika Biercewicz
- 10.3. Poradnictwo pielęgniarki w aspekcie żywienia chorych w podeszłym wieku 156
Monika Biercewicz
- 10.4. Zapobieganie zaburzeniom wodno-elektrolitowym, odwodnieniu i niedożywieniu chorych w podeszłym wieku 161
Kamila Faleńczyk

Rozdział 11

Pielęgnowanie chorych w starszym wieku

ze schorzeniami układu krążenia 166

- 11.1. Pielęgnowanie chorego z nadciśnieniem tętniczym 167
Kamila Faleńczyk
- 11.2. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z chorobą niedokrwinną serca. 176
Bernadeta Cegła
- 11.3. Pielęgnowanie chorego z zastoinową niewydolnością krążenia 181
Kamila Faleńczyk
- 11.4. Profilaktyka chorób układu krążenia. 190
Bernadeta Cegła

Rozdział 12

Pielęgnowanie chorych ze schorzeniami metabolicznymi

na przykładzie cukrzycy u osób w podeszłym wieku 195

Bernadeta Cegła

- Istota i charakterystyka schorzenia 196
- Sylwetka psychofizyczna chorego na cukrzycę. 196
- Postępowanie pielęgniarki 198

Rozdział 13

Pielęgnowanie chorych w starszym wieku

z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POChP) 207

Bernadeta Cegła

- Istota i charakterystyka schorzenia 208
- Sylwetka psychofizyczna chorego na POChP. 209
- Postępowanie pielęgniarki 211

Rozdział 14

Opieka pielęgniarska u osób w starszym wieku

ze schorzeniami otorynolaryngologicznymi 216

Tomasz Kornatowski, Monika Biercewicz

Wprowadzenie 217

Upośledzenie słuchu i zaburzenia równowagi u osób
w wieku podeszłym w aspekcie opieki pielęgniarskiej 217

Najczęstsze zmiany w obrębie górnych dróg oddechowych
u osób w wieku podeszłym 219

Rozdział 15

Pielęgnowanie pacjentów z chorobami

zwyrodnieniowymi stawów 222

Kamila Faleńczyk

Sylwetka psychofizyczna pacjenta z chorobą zwyrodnieniową stawów 223

Zadania diagnostyczne wobec chorego z ChZS 224

Zadania lecznicze 226

Zadania opiekuńczo-pielęgnacyjne 228

Zadania edukacyjne 230

Rozdział 16

Pielęgnowanie chorych w starszym wieku

ze schorzeniami neurologicznymi 233

16.1. Postępowanie pielęgnacyjne wobec przewlekle chorego 233

Renata Jabłońska, Robert Ślusarz

Zadanie problemowe do rozwiązania przez studenta 239

16.2. Pielęgnowanie chorych w starszym wieku ze schorzeniami
neurologicznymi 241

Robert Ślusarz

Rozdział 17

Pielęgnowanie chorych w starszym wieku

z zaburzeniami psychicznymi 270

Marcin Ziółkowski, Krzysztof Opozda

Wstęp 271

Kliniczne aspekty zaburzeń psychicznych u osób starszych 271

Zasady sprawowania opieki pielęgniarstwa u chorych w starszym wieku z zaburzeniami psychicznymi	275
Zakończenie	279

Rozdział 18

Pielęgnowanie chorych w starszym wieku wymagających leczenia chirurgicznego	281
--	------------

Maria T. Szewczyk

Opieka przedoperacyjna nad chorym w starszym wieku	282
Podstawowe działania diagnostyczne i pielęgnacyjne przed zabiegiem operacyjnym	283
Opieka poperacyjna nad chorym w starszym wieku	286

Rozdział 19

Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku ze złamaniem nasady bliższej kości udowej	290
---	------------

Marta Muszalik

Wprowadzenie	291
Zasady postępowania pielęgnacyjnego wobec pacjenta unieruchomionego	293
Najczęściej występujące problemy pielęgnacyjne pacjentów ze złamaniem nasady bliższej kości udowej	294
Udział pielęgniarki w pielęgnacji i rehabilitacji pacjentów po leczeniu operacyjnym złamania nasady bliższej kości udowej	295

Rozdział 20

Opieka paliatywna nad pacjentami w starszym wieku	300
--	------------

Krystyna de Walden-Gatuszko

Wstęp	301
Pojęcia ogólne	301
Organizacja opieki paliatywnej	302
Ogólne zasady postępowania w opiece paliatywnej	303
Specyfika opieki paliatywnej u chorych w starszym wieku	307
Łagodzenie dolegliwości osób chorych u kresu życia	309
Rozpoznanie i leczenie zaburzeń psychicznych	313

Część II. Praktyczna

Rozdział 21

Proces pielęgnowania pacjenta w starszym wieku z zapaleniem płuc 321

Marta Muszalik, Zbigniew Bartuzi

Rola układu oddechowego w wymianie gazowej oraz zmiany inwolucyjne
w procesie starzenia 322

Najczęściej występujące schorzenia zapalne układu oddechowego
w starszym wieku 323

Proces pielęgnowania pacjenta z zapaleniem płuc 324

Rozdział 22

Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku z zaburzeniami funkcjonowania układu pokarmowego..... 330

Marta Muszalik, Zbigniew Bartuzi

Choroba hemoroidalna 331

Problem zaparc i nietrzymania stolca u osób starszych..... 333

Diagnoza pielęgniarska pacjenta w podeszłym wieku ze schorzeniami
układu pokarmowego..... 336

Rozdział 23

Standard opieki nad pacjentem z zaburzeniami funkcji zwieraczy 342

Bernadeta Cegła, Kamila Faleńczyk

Wstęp 343

Oświadczenie standardowe..... 344

Kryteria struktury..... 344

Kryteria procesu 345

Kryteria wyniku 346

Załącznik 1..... 346

Załącznik 2..... 347

Załącznik 3 347

Załącznik 4..... 348

Załącznik 5..... 349

Rozdział 24

Program edukacyjny dla pacjentów w starszym wieku

z cukrzycą typu 2 351

Bernadeta Cegła, Kamila Faleńczyk

Wstęp 352

Specyfika prowadzenia edukacji pacjenta w starszym wieku
chorującego na cukrzycę 353

Obszary edukacji w cukrzycy dla osób w podeszłym wieku 354

Schemat programu edukacyjnego 355

Rozdział 25

Wybór materiałów praktycznych dla studentów 361

Marta Muszalik

Rozdział 26

**Wybrane materiały do samokształcenia oraz przykłady zadań
praktycznych dla studentów z zakresu geriatry i pielęgniarstwa**

geriatrycznego 377

*Marta Muszalik, Kornelia Kędziora-Kornatowska, Katarzyna Porzych, Jadwiga
Motyl, Monika Biercewicz, Anna Polak*

Wybór pakietów samokształceniowych dla studentów 379

Propozycje zadań dla studentów na zajęcia praktyczne. 385

Indeks 389